

Inspel rörande Uppdrag att förbättra prognoser och scenarier för byggande

I korthet

Sveriges förenade studentkårer (SFS) föreslår att Boverket utvecklar statistiken över antalet studenter per studieort.

Underlagen om studentbostäder kan med fördel redovisas enligt en indelning per studieort istället för kommun (eller lärosäte).

En ny modell för prognoser av studentbostadsbehov bör tas fram i samverkan med UKÄ.

Bakgrund

Boverket fick i oktober 2023 ett [Uppdrag att förbättra prognoser och scenarier för byggande](#) (regeringens dnr LI2023/03316). I uppdraget ingår bland annat att utveckla Boverkets befintliga byggprognos samt att föreslå hur Boverket och andra relevanta myndigheter kan samverka för att förbättra och ha mer koordinerade processer vad gäller kunskapsunderlaget för bostadsbyggande och den framtida bostadsmarknaden.

SFS är en sammanslutning av studentkårer vid Sveriges universitet och högskolor. SFS har ett sextiotal medlemskårer vilka tillsammans representerar ungefär 390 000 studenter och doktorander.

Det saknas statistik över antalet campusstudenter

Boverket har utvecklat sitt arbete Bostadsmarknadsenkäten för att bättre synliggöra behovet samt planerat byggande av studentbostäder på landets högskoleorter. Denna information är mycket värdefull. Det finns dock en begränsning i att underlagen bygger på kommunernas bedömningar.

Studentbostadsmarknaden följer inte kommunindelningen

SFS föreslår att Boverket tar fram en indelning av studentbostadsmarknaden per studieort, som kompletterar statistiken per kommun.

Kommunindelningen är inte en optimal indelning för att förstå behovet av studentbostäder på olika orter. Ett tydligt exempel är att flera kommuner i Storstockholm uppger att frågan om läget på bostadsmarknaden för studenter inte är aktuellt i deras kommun – trots att det finns ett stort antal universitet och högskolor i regionen, varav vissa till och med har verksamhet i de berörda kommunerna. Även i Stormalmö och Storgöteborg går det att se liknande svarsmönster, att i övrigt jämförbara kommuner anser sig ha olika relevans för studentbostadsmarknaden.

Omvänt finns det kommuner i andra delar av landet som inte ligger nära något campus men ändå uppger att det finns ett underskott av bostäder för studenter i kommunen. Det är svårt att veta hur dessa bedömningar ska tolkas.

Till viss del går det givetvis att komplettera statistiken per kommun genom att ta in ytterligare data. SCB har till exempel registerdata över antalet högskolestuderande per kommun samt vid vilka lärosäten studenterna är registrerade. Detta skulle kunna bidra till en bättre förståelse för var studenterna bor. Det torde dock vara svårt att skilja mellan distansstudenter inskrivna vid ett lärosäte på annan ort och studenter som faktiskt studerar på orten. Det ger också en väldigt ofullständig bild i storstadsregionerna, där antalet studenter i en kranskommun avgörs av den rådande bostadsmarknaden snarare än ett önskvärt tillstånd i framtiden. Vissa kommuner som har god potential för studentbostäder kan alltså vara helt osynliga i nuvarande statistik på grund av att det i dagsläget saknas tillgängliga bostäder för studenter.

Den mest relevanta enheten torde vara *studieort*. Indelningen kan ha sin utgångspunkt i den lista över orter som SFS använder i sin årliga [bostadsrapport](#). Orterna i SFS rapport är dock inte mappade mot kommuner eller motsvarande mätbara enheter. Förslagsvis kan Boverket ta fram en mer detaljerad indelning. Vissa studieorter (framförallt storstäderna) inbegriper flera kommuner, som skulle kunna delas in i centrala och närliggande kommuner. Studieorterna är dock i regel mindre än en region, särskilt för de regioner som har stor geografisk utbredning. Avgränsningen skulle delvis kunna avgöras av avstånd och kommunikationer. Operationaliseringen av studieort behöver ta hänsyn till att många lärosäten har campus på flera orter,

Högskolesektorn kan bidra med prognoser

SFS föreslår att Boverket samverkar med UKÄ för att ta fram en modell för prognoser och bedömningar av bostadsbehovet för studenter.

I nuläget finns det tyvärr ingen enhetlig statistik om antalet campus- respektive distansstudenter per studieort. Universitetskanslersämbetet (UKÄ) redovisar statistik över antal campus- och distansstudenter per lärosäte, men många lärosäten har campus på flera orter och många orter har mer än ett campus.

Av statistiken framgår inte heller hur många distansstudenter som bor på de orter som har ett lärosäte/campus. Detta innebär bland annat att det är svårt att jämföra hur många studenter det finns per studentbostad på olika orter.

För att förbättra Boverkets underlag rörande studentbostadsmarknaden skulle universitetens och högskolornas bedömningar kunna vägas in. Lärosätena kan beskriva hur de planerar att förändra kursutbudet över tid, till exempel genom att förändra andelen campus- eller distansundervisning eller förändra det totala antalet studenter. För att ta fram ett mer nyanserat underlag skulle lärosätena kunna bidra med prognoser till Boverket över antalet campusstudenter per studieort de kommande åren. Rapporteringen får dock inte bli för betungande. Hur det ska göras i praktiken bör tas fram i samverkan med UKÄ som är statistikansvarig myndighet för högskolesektorn.